

Latvijas universitātes
Pedagoģijas, psiholoģijas un Mākslas fakultātes

pētījuma tēma

**CILVĒKS, TEHNOLOĢIJAS UN
IZGLĪTĪBAS KVALITĀTE**

PIELIKUMS

Saturs

1. Projekta apraksts (2016.-2018. g.)	2
2. Apakšprojektu detalizētais apraksts	4
3. Precizējumi par 2016. g. projektu	23
<i>1. pielikums: sadarbība ar doktorantūras skolu .....</i>	<i>27</i>
<i>2. pielikums: 2016. g. bāzes un snieguma finansējuma izmantošanas aprēķini .....</i>	<i>28</i>

Projekta vadītājs:
Manuels Fernandezs
manuel.fernandezs@lu.lv
+371 26253625

1. Projekta apraksts (2016.-2018. g.)

Tēmas pamatojums

Izglītības kvalitāti būtiski ietekmē iesaistīto cilvēku (izglītības iestāžu vadītāju, skolotāju, audzēkņu u.c.) darbība un jauno tehnoloģiju izmantošanu.

Šobrīd Latvijā un pasaulē šie faktori tiek aplūkoti atsevišķi: LR izglītības likumā tiek runāts par cilvēka vērtībām (tikumība, lojalitāte, nevainojamā reputācija u.c.). Nesen ārzemju investori uzsvēra nepieciešamību veicināt transversālo kompetenču (21. gs. prasmju) attīstību Latvijas izglītības sistēmā. Viena no LR viedās specializācijas stratēģijas prioritātēm ir „modernā izglītība”, kas viennozīmīgi saistīta ar specializācijas jomu „informācijas un komunikācijas tehnoloģijas”.

Pašlaik nav visaptverošā pētījuma par šo trīs komponentu mijiedarbību un savstarpējo ietekmi. Lai uzlabotu izglītības kvalitāti visos izglītības posmos, nepieciešams sistēmisks skatījums uz izglītības kvalitāti, ņemot vērā cilvēka faktoru un jaunās tehnoloģijas kopumā.

Pētījuma virsmērķis (atbilstoši LU Pētniecības programmas 2015. – 2020. g. mērķiem):

LU PPMF cilvēkresursu attīstība, zinātniskās kapacitātes un konkurētspējas attīstība un starptautiskās zinātniskās sadarbības veicināšana.

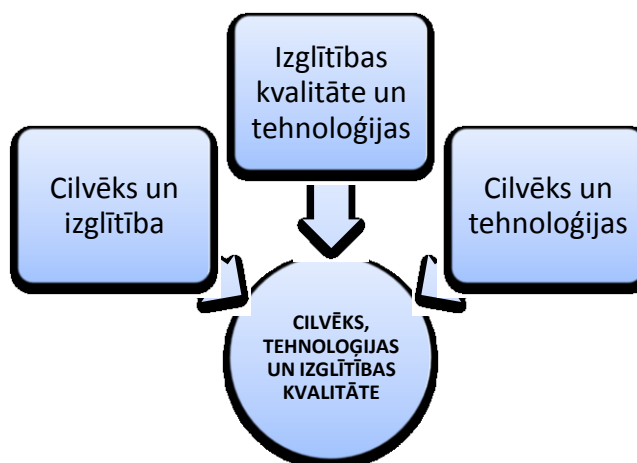
Projekta konkrētais mērķis:

Uzlabot izglītības kvalitāti Latvijā, izpētīt cilvēka, tehnoloģiju un izglītības kvalitātes savstarpējo saistību. Nepieciešams uzzināt *ko, kā, kur, ar ko* un *kāpēc* cilvēks mācās (apakšvirziens „Cilvēks un izglītība”), kā digitalizācija ietekmē izglītības kvalitāti (apakšvirziens „Izglītības kvalitāte un tehnoloģijas”), un kā interneta izmantošana ietekmē pusaudžu sociālo uzvedību (apakšvirziens „Cilvēks un tehnoloģijas”).

Projekts arī veicinās zinātnisko sadarbību LU PPMF ietvaros un uzlabos sadarbību ar citām LU fakultātēm (2016.-2017.g.) un starptautiskiem partneriem (2017.-2018.g.).

Pētījuma plāns

Pētījuma gaitā tiks izpētīta cilvēka, tehnoloģiju un izglītības kvalitātes savstarpējā saistība no trim aspektiem: 1- Cilvēks un izglītība; 2- Izglītības kvalitāte un tehnoloģijas; un 3- Cilvēks un tehnoloģijas.

Katrs aspekts tiks pētīts, īstenojot vairākus pētniecības apakšprojektus:

A- Cilvēks un izglītība: Tēma tiek aplūkota, īpaši uzsverot, no vienas puses, kultūras un pilsoniskās audzināšanas aspektus izglītībā, un, no otrās puses, pedagoģiskās līderības saistību ar izglītības kvalitāti. Pētniecības projekti:

1. Kultūras mantojums kvalitatīvai mūsdienu cilvēka izglītībai (vad. I. Ķestere, sk. 4. lpp.);
2. Starptautiski salīdzinošo pilsoniskās izglītības pētījumu nodrošināšana – ICCS 2016 (vad. A. Geske, sk. 6. lpp.);
3. Pieaugušo izglītības kvalitāte jauniešu iekļaušanās sekmēšanai Eiropas vienotajā dzīvesdarbības telpā – EduMAP (vad. I. Maslo, sk. 8. lpp.);
4. Pedagogical leadership and quality of education in Latvian educational institutions (vad. M. Fernandezs, sk. 11. lpp.);
5. Skolotāju ētika un transversālo kompetenču (21. gs. prasmju) attīstība izglītības kvalitātes sekmēšanai (vad. M. Fernandezs, sk. 13. lpp.);
6. Citi saistītie projekti: Pieaugušo mācīšanās pieredze un zināšanu konstruēšana (vad. I. Gehtmane-Hofmane, sk. 15. lpp.); Jauniešu izglītības plānošana un valstiskā identitāte (vad. A. Koļesovs, sk. 15. lpp.).

B- Izglītības kvalitāte un tehnoloģijas: tēma tiek aplūkota, uzverot augstākās izglītības modernizāciju (t.sk. STEM priekšmetus), kā arī augstākās un pirmsskolas izglītības digitalizāciju. Pētniecības projekti:

1. STEM skolotāju sagatavošana izglītības izcilībai (vad. R. Birziņa, sk. 17. lpp)
2. Augstākās izglītības transformācijas digitalizācijas kontekstā (vad. R. Strods, sk. 18. lpp.);
3. Bērni vecumā no 0-8 gadiem un digitālās tehnoloģijas (vad. L. Daniela, sk. 20. lpp.);
4. Citi iespējamie projekti: Datora un tīklošanās atbalsts mācīšanās kvalitātes sekmēšanai augstākajā izglītībā (vad. I. Maslo, sk. 21. lpp.); Materiālu apstrādes tehnoloģiju izglītības kvalitāte (vad. M. Urdziņa-Deruma, sk. 21. lpp.)

C- Cilvēks un tehnoloģijas: Interneta izmantošana un pusaudžu identitāte un sociālā uzvedība.

1. Pusaudžu un jauniešu identitāte un prosociāla uzvedība saistībā ar digitālo tehnoloģiju lietošanu longitūdinālā skatījumā (vad. S. Sebre, sk. 22. lpp.).

Sadarbības plāni

2016.g. projektā uzsākta sadarbība ar divām LU fakultātēm:

- LU Bioloģijas fakultātes vadošā pētniece Rita Birziņa vadīs projektu B1 (STEM)
- LU PPMF pētniece Ērika Vugule strādās pie Humanitāro zinātņu fakultātes tēmas „Letonika, diaspora un starpkultūru komunikācija”.

2017.g. plānots izverst sadarbību ar citām fakultātēm un starptautiskiem partneriem. Ir jau plānots, ka LU PPMF studente Līga Šveica strādās pie Datorikas fakultātes tēmas „Inovātas informācijas tehnoloģijas”.

Nepieciešamais finansējums:

par 2016.g.: 44 881 €; par 2017.g.: ap 55 000 €; par 2018.g.: ap 70 000 €

2. Apakšprojektu detalizētais apraksts

Kultūras mantojums kvalitatīvai mūsdienu cilvēka izglītībai (vadītāja I.Ķestere)

Aktualitāte: Aizvien plašāk izglītība Eiropā tiek aplūkota kā garīgs process, kultūras apguve visa mūža garumā, nevis tikai skološanās profesionālajās prasmēs. Eiropas akadēmiskajā literatūrā mūsdienās plaši tiek lietots termins ‘kultūras mācīšanās’ vai ‘kultūrizglītība’ (cultural learning). Skat. Meyers, K. & Grosvenor, I. D. ‘Cultural Learning and Historical memory: A Research Agenda’, *Encounters 15*, 2014, pp. 3-21. Taču arī pati izglītība ir kultūras mantojuma daļa. Līdz ar to izglītības procesu transformāciju izpratne laikā un telpā palīdz apgūt Eiropas kultūras mantojumu, kas, savukārt, dot ieguldījumu kvalitatīvas, mūsdienīgas, cilvēces kultūras procesos sakņotas izglītības attīstībā.

Projekta mērķis: Pētīt izglītības procesu transformācijas Latvijā kā Eiropas kultūras mantojuma daļu un atklāt pētījuma rezultātu izmantošanas iespējas kultūrizglītībā.

Projekta uzdevumi

1. Pētīt izglītību kā daudzveidīgu kultūras fenomenu, īpašu uzmanību pievēršot dažādām, arī pretrunīgām izpratnēm un viedokļiem par izglītības un/vai pedagoģijas būtību, par mācību tehnoloģijām un par cilvēka audzināšanu.
2. Pētīt izglītības transformācijas Latvijā Eiropas politisko un kultūras procesu kontekstā.
3. Pētījuma rezultātus izmantot kultūrizglītībā dažādojot mācīšanās formas.

Projekta izklāsts: Pētnieku grupa ir izvēlējusies piecas pētniecības tēmas, caur kurām var atklāt izglītības fenomenu un problēmu daudzveidīgo un kontraversālo izpratni Latvijā, kas īpaši saasinās sabiedrības transformācijas apstākļos: 1) Izaicinājumi izglītības sistēmai. Jaunas izglītības institūcijas. 2) Kas ir jāamācās demokrātijas apstākļos? Daudzveidība mācību programmās. 3) Jaunas personības veidošanās. Mainīgā skolas kultūra. 4) Izglītības heterogenitāte un tās izaicinājumi. 5) Jaunas paradigmas izglītības zinātnēs, to pieņemšana vai noliegšana.

Paredzamais rezultāts: Pētījuma rezultāti tiks prezentēti divās konferencēs un divās kolektīvajās monogrāfijās. Pirmā konference un monogrāfija tiks veltīta daudzveidīgajai izglītības izpratnei, bet otrā konference būs starptautiska un monogrāfija tiks publicēta angļu valodā. Pētījuma rezultāti tiks iestrādāti augstskolu studijuursos, ar tiem tiks iepazīstināti kultūras vēstures, muzeoloģijas un muzeja pedagoģijas pasniedzēji, izmantojot radošās darbnīcas kā mācīšanās formu.

Pētniecības tēmas

PEDAGOGY AND EDUCATIONAL SCIENCES IN THE POST-SOVIET BALTIC STATES: CHANGES AND CHALLENGES

	Theme	Authors
I BREAKING THE SYSTEM: INSTITUTIONAL CHANGES		
1	Development of Latvian national schools abroad: the case of Belgium	Daina Grase
2	Changes in the higher education establishments of Latvia: the case of Riga Technical University	Alīda Zigmunde
II WHAT SHOULD WE LEARN FOR DEMOCRACY? CURRICULUM CHANGES		
3	Changes in the native language teaching: the case of Latvia	Elita Stikute
4	The challenges of history teaching in a democracy: the case of Latvia	Aija Abens
III RISING THE NEW PERSONALITY: CHANGES IN THE CULTURE OF UPBRINGING/EDUCATION		
5	The changing materialities in classroom culture of Latvia	Iveta Ķestere Kitija Valeiņa
6	Reflections of the teacher image in the textbooks of Latvia	Baiba Kaļķe
7	Upbringing in family: Social perspective in Latvia	Dace Medne, Nora Jansone-Ratinika,

		Ilze Dinka
IV DIVERSITY/HETEROGENEITY IN EDUCATION		
8	The children with special and exceptional needs – a subject in the teacher training curriculum of Latvia	Dita Nīmante, Iveta Ķestere
V NEW PARADIGMAS FOR EDUCATIONAL SCIENCES		
9	Democratization of educational sciences in the context of changing political powers: the case of the University of Latvia	Zanda Rubene Iveta Ozola
10	Innovations for the history of education in Latvia	Aīda Krūze
11	Doctoral degree (PhD) in the history of education (1990 - 2016)	Iveta Ķestere

Apakšprojekta dalībnieki:

1. Iveta Ķestere – projekta vadītāja, LU PPMF profesore, vadošā pētniece
2. Zanda Rubene – pētniece, LU PPMF profesore
3. Aīda Krūze – pētniece, LU PPMF emer. profesore
4. Baiba Kaļķe – pētniece, LU PPMF asoc. profesore
5. Elita Stikute – pētniece, LU PPMF docente
6. Alīda Zigmunde – pētniece, RTU asoc. profesore
7. Arnis Strazdiņš – pētnieks, LU PPMF doktorants
8. Kitija Valeiņa – pētnieks, LU PPMF doktorante
9. Iveta Ozola – pētniece, jaunā zinātniece (Dr.paed.)

Starptautiski salīdzinošo pilsoniskās izglītības pētījumu nodrošināšana (vadītājs A. Geske)

Pētījuma nosaukums angļu valodā: The IEA International Civic and Citizenship Study (ICCS)

Pētniecības virziens un apakšvirziens: Vadībzinātne, izglītības vadība. Zinātnes nozare/apakšnozare: 5.3. Izglītības zinātnes; 5.2. Ekonomika un bizness

Konkrētās problēmas izvēle un pamatojums

Latvija ir uzaicināta piedalīties trešā cikla Starptautiskā pilsoniskās izglītības pētījumā ICCS 2016. Pētījumā iegūtie dati ļaus starptautiski salīdzināt Latvijas skolēnu pilsonisko kompetenci, kā arī skolotāju un skolu direktoru attieksmi pret pilsonības jautājumiem, kas ir būtisks pienesums izglītības un pilsonības politikas veidošanā.

Ņemot vērā PPMF IPI lielo pieredzi starptautisko salīdzinošo izglītības pētījumu veikšanā un esošo zinātnisko potenciālu, ICCS 2016 pētījuma veikšanu IZM ir deleģējusi mūsu institūtam (IPI) (Valsts sekretāres S.Liepiņas vēstules 17.09.2013. Nr. 01-13-4127 un 10.11.2014. Nr. 01-13/5326 LU Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātei). Tiek norādīts, ka „pētījuma rezultāti un starptautiskais salīdzinājums attiecīgās izglītības satura jomās ir būtisks papildinājums nozares turpmākā plānošanas perioda stratēģiskām prioritātēm”. Pētījuma rezultātos ir ieinteresēta ne tikai IZM, bet arī Aizsardzības ministrija (patriotisma tematika) un Kultūras ministrija (integrācijas tematika).

Kāda ir pašreizējā situācija

Nepietiekami izpētītas pilsoniskās izglītības attīstības iespējas Latvijā.

Kas jārisina

Jānodrošina valida un droša nepieciešamā informācija Latvijas rīcībpolitikas veidošanai, kā arī stratēģisko mērķu nospraušanai. Jāizveido datu bāze turpmākiem zinātniskajiem pētījumiem.

Sasniedzamie (izmērāmie) rezultāti (2016.-2018.g.)

- Datu bāze ar 150 skolu 2200 skolotāju un 3500 skolēnu ierakstiem
- Uzrakstīts un aizstāvēts 1 promocijas darbs
- Uzrakstīta 1 monogrāfija
- Uzrakstīti 5 zinātniskie raksti

Iegūstamā produkta / pakalpojuma īss apraksts

Projekta posmā 2016. gadā tiks iegūta starptautiski salīdzināma, brīvi pieejama datu bāze par pilsonisko izglītību 25 valstīs, tajā skaitā arī Latvijā.

Veicamie uzdevumi (aktivitātes)

ICCS 2016 pētījuma norisei 2016. gadā paredzēti šādi galvenie darbi, kas ir šī projekta uzdevumi: (1) kontaktēšanās ar skolām, (2) skolēnu izlases veidošana, (3) pētījuma administrēšanas skolās organizēšana, (4) datu kodēšana, datu ievadīšana failos, (5) datu tīrīšana, (6) datu sagatavošana nosūtīšanai uz starptautisko pētījumu centru, (7) datu sākotnējā analīze, (8) dalība nacionālo koordinātoru sanāksmē, (9) dalība zinātniskās konferencēs.

Izvēlētās risinājuma alternatīvas pamatojums (ja tāds iespējams)

No zinātniskās realizējamības viedokļa: Projekts ir liela starptautiska pētījuma ICCS 2016 sastāvdaļa, citi starptautiskie salīdzinošie izglītības pētījumi nedod paredzamos rezultātus, kurus arī nevar iegūt veicot pētījumu vienā valstī. Atbilstošas alternatīvas nav.

No ekonomiskās pieejamības viedokļa: Atbilstošas alternatīvas nav.

Saistība ar citiem projektiem

- ERASMUS+ nodrošina 75% starptautisko dalības maksu, kura kopā ir 20000Euro un 20000USD
- LU no centralizētiem līdzekļiem nodrošina 25% dalības maksu (LU projekts 2015/20018).

Kādi riski apdraud projekta realizāciju?

Projekts ir liela starptautiska pētījuma ICCS 2016 sastāvdaļa, Latvijā veikti visi laika grafikam atbilstošie darbi kopš 2013. gada. Apdraudējuma riski nav redzami.

Iesaistītais personāls:

1. Dr. Andris Geske (vadītājs)
2. Olga Pole (pētniece)
3. Iveta Čekste (pētniece, jaunā zinātniece)
4. Krišjānis Diegs (asistents)
5. Dāvis Kaniševskis (asistents)
6. Jānis Rožlapa (asistents)
7. Valdis Grīviņš (zin. apkalp. personāls)

Pieaugušo izglītības kvalitāte jauniešu iekļaušanās sekmēšanai Eiropas vienotajā dzīvesdarbības telpā (vadītāja I.Maslo)

Nosaukums angļu valodā: Adult Education as a Means for Active Participatory Citizenship

Pētījuma ietvars

LU dalība Eiropas 2016-02-01 / 2019-01-31 projektā EduMAP “Adult Education as a Means for Active Participatory Citizenship”, Project reference: 693388 H2020-EU.3.6. - SOCIETAL CHALLENGES - Europe In A Changing World - Inclusive, Innovative And Reflective Societies. http://cordis.europa.eu/project/rcn/200113_en.html

Projekta mērķis:

The existing research and policy reports show that adult education policies and practices are designed and carried out in ways and using means which are not always appropriate to vulnerable minority groups. In the EduMAP Project the diversity of societal participation and the wide range of cultural contexts and communicative practices among learners will be acknowledged. In particular, the educational needs of young people with low levels of basic and functional literacy, with deficient language and cultural skills (foreign newcomers, ethnic minorities), those who have dropped out of school and those not in education or training due to handicap, are in the focus of the project. The main research question is: What policies and practices are needed in the field of adult education to include young adults at risk of social exclusion in active participatory citizenship in Europe?

Through the implementation of six work packages, EduMAP will help European, national and local policymakers, educational authorities and educators to tailor adult education policies and practices to meet the needs of young adults with low levels of education or who are otherwise in a vulnerable position. The project will provide comprehensive analyses and practical insights on the efficacy of the European adult education system in preventing social exclusion and compile an inventory of successful initiatives and communicative practices in and outside the EU. Communicative ecologies in the field of adult education will be mapped and analysed, and the findings will be utilized to create innovative platforms for enhancing dialogue between the providers and potential users of educational initiatives. An IDSS will be developed for the use of policymakers and other stakeholders. The fundamental aim is to help policymakers and educational agencies to ensure that the young generations as a whole are able to acquire the skills needed to fully participate in European societies and the labour market

Dalībvalstis:

Coordinator: Tampereen Yliopisto, Finland

Participants: Tallinn University, Estonia; Foredata OY, Finland; Deutscher volkshochschulverband EV, Germany; Aristotle University OF Thessaloniki, Greece;

University of Szeged, Hungary; Royal Melbourne Institute of Technology - Spain SL, Spain; Ankara Sosyal Bilimler Universitesi, Turkey; University College London, United Kingdom

3 gadu pētniecības projekta mērķis (KĀPĒC PĒTĪSIM?)

Palīdzēt Eiropas, valsts un vietējās politikas veidotājiem, izglītības pārvaldes institūcijām un pedagogiem saprast, kāda politika un prakse ir vajadzīga pieaugušo izglītības jomā, lai jauniešiem nedraudētu sociālā atstumtība Eiropā.

Projekta uzdevumi (KO PĒTĪSIM?)

2016.gadā

1. Mūžmācīšanās situācijas analīze vēsturiskajā perspektīvā, likumdošana, galvenie dalībnieki un finansēšanas instrumenti saistībā ar mazaizsargātiem jauniem pieaugušajiem (ārvalstu

jauniebraucēji, etnisko minoritāšu grupas, mācības priekšlaicīgi pārtraukušie, invalīdi u.c. Latvijas kontekstā).

2. Datu bāžu analīze saistībā ar datu pieejamību par mazaizsargātiem jauniem pieaugušiem (ārvalstu jaunpieņacēji, etnisko minoritāšu grupas, skološanu pārtraukušie, invalīdi u.c. Latvijas aktuālajā kontekstā), lai noteiktu, kādi dati pastāv, pietrūkst, datu pieejamības adekvātums, pilnveides vajadzības.

2017.gadā

Lauka pētījums

Fokusa grupas diskusijas ar mazaizsargātiem jauniem pieaugušajiem lokālajos kontekstos.

Iegūto datu sagatavošana analīzei (kvalitatīvo audio/video datu transkribēšana un tulkošana angļu valodā), lai noteiktu, kas būtu darāms, lai nodrošinātu mazaizsargātiem jauniem pieaugušajiem izglītības iespējas.

2018.gadā

1. Politikas veidotāju apaļā galdā diskusija par pētījuma starptautiski salīdzinošiem rezultātiem (situācija).
2. Datorizētā prototipu noteikšana lēmuma pieņemšanai par nepieciešamo atbalsta sistēmu neaizsargātajiem jauniešiem-pieaugušajiem dažādās valstīs politikas veidotājiem.

2019.gadā

Politikas veidotāju apaļā galdā diskusija par pētījuma starptautiski salīdzinošiem rezultātiem (nepieciešamas atbalsta sistēmas dažādās valstīs: kopīgais, specifiskais).

Plānotie rezultāti

Pētniecības un attīstības projekti un līgumdarbi, tai skaitā starptautiskie – skaits un piesaistītais finansējums:

Līgumdarbs ap 2000 € - 2016.-2019. g. EU Horizon 2020 programmas projekta „Adult Education as a Means for Active Participatory Citizenship”, EC/H2020/693382/EU 693388 - EduMAP <http://www.uta.fi/edu/en/research/projects/edumap/index.html>

Irina Maslo - 2016.-2017.g.

Ilona Gehtmane-Hofmane - 2016.-2019.g.

ES struktūrfondu un citu fondu piesaistītais finansējums;

Vienlaikus tas ir arī ASEM LLL Hub RN2 projekts, līdzfinansējums (ASEM LLL Hub kārtējām sanāksmēm, konferencēm, komandējumiem) - ap 20.000 € uz trim gadiem. Darbs netiek apmaksāts.

Elīna Maslo - ASEM LLL Hub RN 2 tīkla līdzkoordinatore, Latvijas Universitāte.

Zinātniskās publikācijas Web of Science vai SCOPUS – 2 (projekta kōppublikācijas), viena 2016.gadā, viena 2017.gadā;

Citas zinātniskās publikācijas – 2 (projekta rezultātu izplatīšana Latvijā, ASEM valstīs):

Viena 2018. gadā, viena 2019.gadā ;

Intelektuālais īpašums (patenti, licences līgumi u.c.) - nav paredzēts;

Aizstāvētie promocijas darbi – 1 (2018.gads, Ilona Gehtmane-Hofmane) :

Aizstāvētie maģistra darbi – 1 (Sintija Kalniņa, 2017. gads);

Citi rezultāti, kas sekmē bāzes un snieguma finansējuma pieaugumu nākotnē:

Iekļaušanās Horizon 2020 projektā;

Nodarbināta viena doktorante un viena maģistrante.

Saistība ar doktorantūras skolu (metodoloģijas pilnveidei; sk. 27. lpp.).

Iesaisītais personāls:

1. Irina Maslo - vadītāja
2. Elīna Maslo – vadošā pētniece
3. Ilona Gehtmane-Hofmane – pētniece, doktorante
4. Sintija Kalniņa - maģistrante
5. Manuels Fernandezs – vadošais pētnieks

Pedagogical leadership and quality of education in Latvian educational institutions (vadītājs M. Fernandezs)

This European project is coordinated by the research group on 'Leadership and Quality of Education' (<http://www.leadquaed.com>), created by the Spanish university UNED (<http://portal.uned.es>).

Pētījuma aktualitāte:

Educational effectiveness and quality of education is a topical concern for educators and policy makers. Recent economical crisis raised awareness of the necessity of acting with social responsibility when using the public assets allocated to educational activities (Tooms & Boske, 2010). In order to promote a better knowledge of what educational effectiveness is and how it can be improved, research on pedagogical leadership, as one of the main aspects of the educational process, is currently accepted as one of the most relevant tasks for scholars of the third millennium (Capper & Frattura, 2009; Young, Crow, Murphy & Ogawa, 2009). Some scholars (Day, 2009; Salmi, 2009) highlighted the importance of having a strong leadership team as one of the prerequisites to establish a world class university.

Purpose of the research project

To investigate how pedagogical leadership and education quality are understood and implemented in European educational institution and to relate the exercise of educational leadership with the quality of educational institutions.

This objective is articulated around two main research questions: (1) what the different sectors of the institution (head, teachers, researchers and students) think about the importance and evidence of the different dimensions of pedagogical leadership in their institution; and (2) how do they perceived the main features of the quality of this institution.

Theoretical framework

The theoretical framework of the study is the reference model proposed by S. Gento (Gento, 2002) for Pedagogical leadership and Quality of education. Pedagogical leadership was analysed through the following dimensions: charismatic, emotional, anticipatory, professional, participative, cultural, formative and administrative leadership. Quality of education is defined by four identifiers (Educational product, student's and staff's Satisfaction and Impact of educational product) and seven predictors (Availability of resources, Organisation and planning, Management of resources, Educational methodology and the head's researchers' and teachers' Leadership).

Design of the study

A study with a parallel mix design, combining qualitative and quantitative methods, is to be conducted in Latvia. An online version of two standardized questionnaires on Quality (178 items) and Leadership (181 items), worked out by S. Gento (Gento, 2002) and updated in 2012 will be used. In parallel, semi-structured interviews with representatives from each institution's sector will be conducted. Software for data analysis: quantitative data analysis: SPSS 22; qualitative (video/audio) data analysis: AQUAD 7 and MaxQDA

Uzdevumi

- Pētījuma instrumentu sagatavošana: tulkošana latviešu valodā; ievietošana tiešsaistē.
- Datu vākšana.
- Datu apstrāde un analīze.
- Rezultātu starptautiskā apspriešana.
- Zinātnisko publikāciju sagatavošana/izdošana.

Paredzami rezultāti (2016.-2018. g.)

Vismaz 4 zinātniskās publikācijas.

Pētījuma rezultātu apspriešana 3 starptautiskās konferencēs.

Iesaisītais personāls:

1. Dr. Manuels Fernandezs – vadītājs, vadošais pētnieks
2. Dr. Svetlana Surikova – vadošā pētniece
3. Dr. Tamāra Pīgozne - pētniece
4. Viens doktorants un divi maģistranti

Pētījuma ietvars

Starptautiski salīdzinošs pētījums, īstenots sadarbībā ar UK Jubilee Centre for Character and Virtues –JCCV (<http://www.birmingham.ac.uk/research/activity/education/jubilee-centre/index.aspx>). Izmantosim viņu izstrādāto metodiku, pētījuma dizainu, kopīgi analizēsīm iegūtos datus (s.k research report “The good teacher”)

Iespējami sadarbības partneri: Uzsāktas sarunas ar IKVD (Jānis Mihailovs), kas īpaši ieinteresēts šajā temā. Paredzētā sadarbība vismaz ar LLU un RPIVA. LU ietvaros mēs varētu sadarboties ar citu jomu pārstāvjiem (bioekonomika, biomedicīna, inženierzinātnes, datorika...), STEM priekšmetu skolotāju izpētei. VISC un IZM varētu būt ieinteresēti, jo tēma skar 21. gs. kompetences.

Pētījums atbilsts viedās specializācijas stratēģijas prioritātei „modernā izglītība” ar horizontālu ilgtermiņa ietekmi. Tēma skar arī tēmu „kompetenču balstītā izglītība”, kas ir ļoti aktuālā skolotāju sagatavošanās reformu kontekstā.

Pētījuma mērķis

Izpētīt skolotāju personības kvalitātes (character) izpausmes pedagoģiskajā darbībā. Pētījums attiecas uz sākumskolu, pamatskolu un vidusskolu, visā Latvijā.

Research questions

1. What are the most important character strengths, or virtues, needed for good teaching?
2. What are the reported character strengths, or virtues, held by today’s teachers?
3. What are the ways in which character strengths, or virtues, influence teaching in practice.
4. What are the ways in which regulatory and organisational structures facilitate good teaching?
5. What are the ways in which initial and continued professional education contribute to the further development of good teaching.

Metodoloģija

Pētījuma dizains un instrumenti –no projekta „The good teacher - understanding virtues in practice (UK-Birmingham)”.

- literature reviews and analysis of profession specific literature, including official documentation from both regulatory and representative bodies in teaching;
- an online questionnaire, including moral dilemma (case method).; and
- semi-structured interviews with a selection of participants across three career stages (Skolotāju pašvērtēšana; biogrāfiskā naratīva).

Pētījuma gaita:

2016.g.: Pētījuma instrumentu sagatavošana. Zinātniskās literatūras izpēte

2017.g.: Kvantitatīvs pētījums (On-line anketēšana) un Kvalitatīvs pētījums (intervijas).

2017.g-2018. datu analīze, publicēšana. Rezultātu publicēšana, publiskā apspriešana. Rekomendāciju izstrāde, ieviešana

Tiks izpētītas skolotāju raksturu (character) un transversālās prasmes mācību procesā (no pamatskolas līdz vidusskolai, visos piecos Latvijas reģionos, gan pilsētu, gan lauku skolās).

Izglītības iestāžu vadītāji un ģimenes tiks iesaistītas pētījumā

Transformējošs pētījums (iesaistoties pētniecības procesā, pētījuma dalībnieki apgūst transversālās prasmes, kas tiek izpētītās).

Pētījuma rezultāti (216.-2018.g.):

Vismas 4 zinātniskās publikācijas

Zinātniskais pamats rakstura izglītības ieviešanai/pilnveidošanai Latvijas izglītības sistēmā (skolas praksē un skolotāju sagatavošanas programmās).

Iesaistītais personāls:

1. Manuels Fernandezs
2. Svetlana Surikova
3. Tamāra Pīgozne
4. Viens maģistrants un viens doktorants

Citi saistītie projekti

Pieaugušo mācīšanās pieredze un zināšanu konstruēšana (vadītāja I. Gehtmane-Hofmane)

Konkrētās problēmas izvēle un pamatojums

Pieaugušo mācīšanās būtība jeb kā un kāpēc mācās pieaugušais, un kā varam novērtēt mācīšanās rezultātu ir viens no aktuālākajiem jautājumiem ne tikai pieaugušo pedagogijā, bet arī uzņēmējdarbībā (uzņēmumos un organizācijās).

Lai nodrošinātu augstus mācību rezultātus un racionālu uzņēmumu un organizāciju finanšu un citu resursu izmantošanu, zināšanas un izpratne par pieaugušo mācīšanās un mācīšanas likumībām un principiem ir pamats mērķtiecīgu un efektīvu mācību sistēmu (kas ietver starpdisciplināru *curriculum* izstrādi un īstenošanu, pedagogisko risinājumu un mācību formu izvēli, nozarei specifisku mācību programmu un plānu izveidi, iekšējo treneru sagatavošanu, mācību efektivitātes novērtēšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, darbinieku mācību vajadzību noteikšanu un mācību prioritāšu izvirzīšanu saskaņā ar organizācijas stratēģiskajiem mērķiem u.c.) izstrādē un ieviešanā uzņēmumos un organizācijās, kas nodrošinātu augstus mācību rezultātus un uzņēmumu un organizāciju investīciju mācībās racionālu un produktīvu izmantošanu ar augstu pievienoto vērtību.

Projekta mērķis (2016.-2018. g.)

Efektīvas pieaugušo mācību sistēmas izstrāde un ieviešana uzņēmumos un organizācijās, kas nodrošinātu augstus mācību rezultātus un uzņēmumu un organizāciju investīciju mācībās racionālu un produktīvu izmantošanu

Sasniedzamie (izmērāmie) rezultāti (2016.-2018. g.)

1. Aizstāvēta disertācija
2. Vairākās zinātniskās publikācijas;
3. Līgumdarbs, kura ietvaros izstrādāts, ieviests un īstenots studiju kurss „Mācību organizācija uzņēmumā”.

Iesaisītais personāls:

1. Ilona Gehtmane-Hofmane
2. Dita Nīmante
3. Ieva Margēviča-Grinberga

Jauniešu izglītības plānošana un valstiskā identitāte (vadītājs A. Koļesovs)

Problēmas izvēle un pamatojums

No psiholoģijas skatupunkta ir svarīgi saprast, kā studējošie jaunieši izvirza mērķus izglītības jomā, uztver atbalstu no izglītības sistēmas saviem mērķiem izglītībā un karjerā, saredz iespējas savu mērķu sasniegšanai Latvijā un veido piederības izjūtu valstij un nodomus emigrēt no Latvijas.

Pašreizēja situācija

Būtiskākais Latvijas iedzīvotāju skaita samazināšanās faktors ir emigrācija. Socioloģiskie pētījumi liecina, ka studējošo jauniešu grupā ir visaugstākie rādītāji nodomos emigrēt no Latvijas (Hazans, 2013; Zepa & Kļave, 2011).

Kas jārisina

Jāattīsta sistēmiskais skats uz nodomiem emigrēt, ņemot vērā personīgos mērķus, uztverto atbalstu mērķu sasniegšanai un iespējas, kuras jaunieši saredz izglītības, karjeras un ģimenes

veidošanas jomā. Uztverto iespēju neatbilstība izvirzītajiem mērķiem var mazināt indivīda piederības izjūtu valstij un veicināt nodomus emigrēt.

Kas notiks, ja to nerisinās

Studentiem īstenojot šos nodomus, Latvija zaudē savu intelektuālo potenciālu, izglītotos un motivētus jauniešus, kuri bieži saista arī savu turpmāko dzīvi ar citu valsti un veido tur ģimeni. Problēmas individuāli psiholoģiskā aspekta ignorēšana var veicināt emigrācijas nodomu pieaugumu un emigrāciju no valsts.

Sasniedzamie rezultāti (2016.-2018.g.)

Vairāki zinātniskie raksti

Iesaistītais personāls:

- Aleksandrs Koļesovs (asoc.prof., vadošais pētnieks)
- Anastasija Semko (PPMF psiholoģijas maģistrantūras studente)

STEM skolotāju sagatavošana izglītības izcilībai (vadītāja R.Birziņa)

Nosaukums angļu valodā: „International Diploma for School Teachers in STEM Education / eSTEM”

Pētījuma ietvars: Erasmus plus 2. pamatdarbības „Kapacitātes stiprināšana augstākās izglītības jomā” („Cooperation for innovation and the exchange of good practices - Capacity Building in Higher Education”). PPMF sadarbojas šajā projektā kopā ar vēl citiem 9 partneriem: septiņām iestādēm no Ēģiptes (4 vadošās universitātes, 2 ministrijas un viens dibinājums), Glasgow Caledonian University (GCU) no Apvienotās Karalistes, Royal Institute of Technology (KTH) no Zviedrijas. Projekta ilgums: 15.10.2015 - 14.10.2018. Kopējās projekta izmaksas ir apmēram miljons, Latvijas daļa – ap 50 tūkstoši.

Projekta nozīmība

Partnerība šī projekta ietvaros ne tikai piesaista Eiropas Savienības fondus Latvijas zinātnei un uzņēmējdarbībai, bet arī sekmēs Latvijas Universitātes kapacitāti uzņēmējspējas attīstības jomā, sadarbojoties ar pasaulē vadošajām institūcijām.

Projekta mērķis: apzināties Latvijas situāciju STEM jomā, izpētīt labākos STEM risinājumus pasaulē un ieviest modernu STEM izglītību Latvijā. Analizēt ieviestās STEM metodoloģijas efektivitāti.

Projekta uzdevumi un gaita:

Projektam būs divas galvenās aktivitātes:

1. Survey and Benchmarking: Survey report of STEM teacher methodologies, programs and resources in Latvia;
2. School experiments verification: Design the feedback questionnaires and survey. Analyze the feedback received and make upgrade recommendations for the developed experiments and education kits.

2016.g.: situācijas analīze, izmantojot STEM projekta ietvaros izstrādāto metodoloģiju: anketas studentiem un skolotājiem par STEM priekšmetu mācīšanās un mācīšanas situāciju Latvijā. Datubāžu analīze un salīdzinājums ar Eiropas un Ēģiptes partneru rezultātiem.

2017.-2018.g. ir paredzēts tupināt pētījumu transformatīvu lauka pētījumu, izpētot ieviestās metodoloģijas ietekmi inovāciju kultūras sekmēšanā Latvijā. Projekta gaitā sadarbosimies ar viedas specializācijas pakalpojumu nozaru partneriem (intervijas un fokusa grupas diskusijas), radot sinerģiju ar biznesu un sekmējot zinātnes sadarbību ar tautsaimniecību.

Rezultatīvie rādītāji:

ES struktūrfondu un citu fondu piesaistītais finansējums: eSTEM projekts E+ ietvaros: 50.000 €

Vismaz viens maģistra darbs un 3 zinātniskās publikācijas starptautiski recenzējamās žurnālos.

Iesaisītais personāls:

1. Rita Birziņa - vadītāja
2. Manuels Fernandezs – vadošais pētnieks
3. Irina Maslo – vadošā pētniece
4. Lūcija Rutka
5. Daiga Kalniņa
6. Rudīte Andersone
7. Vismaz 2 maģistranti un viens doktorants

Problēmas analīze un aktualitāte

Augstskolu mācībspēki ir izglītības inovāciju pamatlicēji izglītības sistēmā. Digitālie rīki piedāvā plašas iespējas pilnveidot mācīšanas un mācīšanās procesus augstskolās, ja tiek akceptētas inovatīvas pedagoģiskās koncepcijas, kā arī inovatīvs mācīšanas process pieprasa mācībspēku jaunu kompetenču attīstīšanu. Skolotāji spēs pilnveidot skolēnu mediju kompetenci, ja tehnoloģijas būs integrētas un piedāvāti jauni pedagoģiskie paņēmieni topošo skolotāju izglītības programmās (Schneckenberg, Wildt 2006). Vairāku valstu pētnieki (Tømte, 2013; Hammond, Reynolds, Ingram, 2011; Cabrol, Severin, 2009) uzsver, ka augstākās izglītības telpā skolotāji netiek atbilstoši sagatavoti darbam digitalizētā izglītības vidē.

Skolotājiem trūkst prasmes integrēt informācijas un komunikācijas tehnoloģijas mācību procesā, kā arī pedagoģiskie paņēmieni, lai, integrējot tehnoloģijas, tiktu sasniegti izglītojošie, audzinošie un attīstošie mācību mērķi. Apgalvojumu apstiprina starptautiska pētījuma „Eiropas digitalizācijas programmas sasniegumi 2012.gadā” („Digital Agenda for Europe Scoreboard 2012”) rezultāti, kuros tika konstatēts procentuāls pamatskolu skaits valstī, kurās pastāv spēcīga izglītības digitalizācijas politika un atbalsts (organizējot skolotāju tālākizglītības kursus, nodrošinot skolā pieejamu IT speciālistu, samazinot šķēršļus IKT integrēšanai mācību procesā, kā arī vērojama pozitīva attieksme no skolas direktora IKT lietošanā). Latvijā apmēram 27% pamatskolu ir ar spēcīgu izglītības digitalizācijas politiku un atbalstu, nedaudz vairāk kā vidēji Eiropā. Savukārt, Igaunijā ir 33% raksturoto skolu, kamēr Lietuvā 40%, bet Čehijas Republikā gandrīz 60%. Kā arī Latvijā apmēram 18% pamatskolas skolotāju ir augsta pārliecība lietot IKT, pozitīva attieksme un kompetences integrēt tehnoloģijas mācību procesā, kamēr Eiropas Savienībā vidēji tādu ir 24%, Lietuvā 22%, Igaunijā 26% un Īrijā 40% (European commission, 2012). Analizējot pētījuma rezultātus, Latvijas kontekstā var secināt, ka skolām ir pieejamas tehnoloģijas, kā arī pastāv atbalsts to integrēšanai mācību procesā, tomēr skolotāji nav pārliecināti un nav zināšanu jēgpilnai tehnoloģiju integrēšanai un izmantošanai mācību procesā.

Eiropas Universitāšu Asociācija (European University Association) ir apkopojusi mācīšanas un mācīšanās transformācijas Eiropas augstākās izglītības telpā par pēdējiem pieciem gadiem, aptaujājot 451 augstākās izglītības iestādes no 46 valstīm. Apkopotajos rezultātos prevalē informācijas un komunikāciju tehnoloģiju izmantošana attīstot un pilnveidojot mācīšanas un mācīšanās procesu augstākās izglītības telpā. Turklāt tiek prognozēts, ka izglītības digitalizācijas process izplatīsies Eiropas augstākās izglītības telpā un progresēs. Jau šobrīd 62% no aptaujātajām universitātēm IKT integrēšanu uzskata par ārkārtīgi svarīgu dažādu augstākās izglītības nozīmīgu procesu attīstībai. (Sursock, 2015)

Pētījumā „E-mācīšanās Eiropas augstākās izglītības institūcijās” („E-learning in European Higher Education Institutions”) tika konstatēts, ka tikai 16% no 249 augstākās izglītības iestādēm, no 38 valstīm pastāv nacionāla līmeņa augstākās izglītības telpas digitalizācijas stratēģija, bet 17% pētījuma dalībvalstīs ir sākušās nacionāla līmeņa diskusijas. Savukārt 49% pastāv augstākās izglītības iestādēs izveidotas digitalizācijas stratēģijas un 26% strādā pie stratēģiju izveides. (Gaebel et. al., 2014) Pētījuma rezultāti akcentē, ka lielākoties augstākās izglītības telpas digitalizācijas stratēģiju izveide nav izvirzīta par nacionāla līmeņa jautājumu, bet institūciju līmenī lielākā daļa iesaistīto augstskolu ir izveidojušas vai diskutē par digitalizācijas attīstības stratēģijām. Pētījuma rezultāti arī aktualizē pedagoģiskā diskursa transformācijas, jo 77% aptaujāto augstākās izglītības institūcijas apgalvo, ka e-mācīšanās maina pieejas mācīšanās un mācīšanas procesam. Turklāt 57% atzīst, ka e-mācīšanās veicina mācīšanas un mācīšanās procesa kvalitāti. (Gaebel et. al., 2014) Pētījuma rezultāti pamato aktualitāti pētīt Latvijā pedagoģiskā diskursa transformācijas augstākajā izglītībā digitalizācijas kontekstā.

Projekta mērķis

Projekta mērķis ir izpētīt diskursa analīzē balstītu Latvijas izglītības digitalizācijas pamatojumu augstākās izglītības laukā, analizējot pedagoģiskā diskursa transformācijas.

Sasniedzamie (izmērāmie) rezultāti (2016.-2018.g.)

- Galvenais pētniecības projekta mērķis ir izstrādāt un aizstāvēt disertāciju par augstākās izglītības transformācijām digitalizācijas kontekstā.
- Eventuālais rezultāts pētniecības projektam ir izstrādāt augstākās izglītības digitalizācijas konceptualizāciju un piedāvājumu augstākās izglītības telpas digitalizācijas pretrunu risināšanai.
- Pētniecības projekta ietvaros plānotas vairākas zinātniskās publikācijas un uzstāšanās zinātniskās konferencēs par projekta rezultātiem.

Iesaistītais personāls:

1. Raimonds Strods
2. Divi maģistranti

Bērni vecumā no 0-8 gadiem un digitālās tehnoloģijas (vadītāja L.Daniela)

Pētījuma nosaukums angļu valodā: Young children (0-8) and Digital technology

Pētījuma ietvars: Eiropas Komisijas organizēts pētījums. Pētījuma tehnisko norisi nodrošina Latvijas Interneta asociācijas „Net-Safe Latvia” Drošāka interneta centrs un „Microsoft”.

Pētījuma pamatojums: Pētījuma mērķis ir analizēt bērnu uzvedību internetā un identificēt potenciālos riskus situācijā, kad, strauji attīstoties jaunām tehnoloģijām, arvien jaunāks kļūst arī interneta lietotājs. Līdz šim starptautiskajos pētījumos galvenokārt tika pievērsta uzmanība 9-16 gadu vecu bērnu interneta lietošanas paradumiem. Taču arvien vairāk tiek runāts jau par 3-gadīgu un pat vēl jaunāku interneta lietotāju. Pētījums tiek veikts Eiropas Komisijas pētnieciskā centra „Joint Research Centre” projekta „Pilsoņu tiesību veicināšana informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošanā” (Nr.572) ietvaros. Pētījumā ir iesaistītas 18 valstis.

Pētījums aptver četrus galvenos tematiskos lokus – kā bērni, kuri ir jaunāki par 8 gadiem, saskaras ar jaunajām tehnoloģijām; kā jaunās tehnoloģijas uztver ģimenes locekļi; kāda loma bērnu un vecāku dzīvē ir jaunajām tehnoloģijām; kādas stratēģijas izvēlas vecāki bērnu tehnoloģiju izmantošanas jomā – konstruktīvas vai ierobežojošas?

Pētījuma norise un rezultāti: Pēc pētījuma datu ieguves un rezultātu apstrādes tiks izstrādāts nacionālais, bet pēc tam Eiropas mēroga ziņojums, kā arī ieteikumi izglītojošu un audzinošu pasākumu kompleksam, lai pasargātu bērnus no riskiem un palīdzētu apzināt ieguvumus, lietojot tehnoloģijas agrīnā vecumā.

2016.gadā tiks turpināts pētījums par pirmsskolas vecuma bērnu digitālo mediju lietošanas prātību, veicot pirmsskolas vecuma bērnu vecāku aptauju par mediju lietojumu. Pētījuma rezultāti tiks apkopoti publikācijā "Digitālie izaicinājumi pirmsskolas vecuma bērniem".

Nākotnē mediju lietošanas prātība tiks analizēta arī skolotāju kompetenču kontekstā, lai izprastu kādas izmaiņas ir nepieciešamas skolotāju kompetences pilnveides procesā.

Plānots sagatavot un iesniegt projektu "Horizon 2020" programmā par 0-8 gadus vecu bērnu digitālo prātību sadarbībā ar kolēģiem no Portugāles, Itālijas, Beļģijas un Vācijas.

Iestrādes:

- 2015.-2016.gadā Latvijas Universitātes pētnieku grupa (L.Daniela, Z.Rubene, D.Kalniņa, R.Strods, B.Āriņa, I.Dinka, N.Jansone-Ratinika, K.Kriņģe un I.Valpētere) bija iesaistīta Eiropas pētniecības institūta pētījumā No IPSC / G06 /E-CIT „Young children (0-8) and Digital technology”. Pētījums tika veikts uz brīvprātības principiem bez finansējuma saņemšanas.
- 2015.-2017.g. Latvijas Universitātes pētnieki L.Daniela un R.Strods ir iesaistīti ERASMUS+ (LU No 20110, international code: 2015-1-IT02-KA201-015141) projektā „Robotics-based learning interventions for preventing school failure and Early School Leaving”. Project leader LICEO SCIENTIFICO “ENRICO FERMI” (Italy). Projektā ir paredzēts finansējums pētniecības instrumentāriju izstrādei un pētījuma rezultātu apstrādei. Nav paredzēts finansējums rezultātu starptautiskai aprobēšanai zinātniskās konferencēs un publikācijās.

Iesaistītais personāls:

1. L.Daniela
2. R.Strods
3. Z.Rubene
4. D.Kalniņa
5. I.Valpētere,
6. K.Kriņģe
7. L.Grīga,
8. B.Āriņa

Citi iespējamie projekti (konceptijas stadijā)

Datora un tīklošanās atbalsts mācīšanās kvalitātes sekmēšanai augstākajā izglītībā (vadītāja I.Maslo)

Nosaukums angļu valodā: Computer and network supported learning.

Plānots sadarboties divos Eiropas projektos, kas saistīti ar tehnoloģijas izmantošanu mācīšanās kvalitātes sekmēšanai augstākajā izglītībā:

1) EIAC2015/T10 -0922 SMUCC - Smart universities for smart citizens in a smart city;

2) MASCIP - Mobile apps for smart active citizen in a smart participatory and inclusive city (Application number: 7186187; Submission date: 3/15/2016 11:45 AM; Status: Short application submitted; Call: ERA-NET Smart Urban Futures.

Šajos projektos varētu arī veidoties sadarbība ar datorikas fakultāti un bioloģijas fakultāti.

Konkrēts darba plāns – pēc pieteikuma apstiprināšanas.

Materiālu apstrādes tehnoloģiju izglītības kvalitāte (vadītāja M.Urdziņa-Deruma)

Skolotāju izglītības nodaļas Mājturības un tehnoloģiju, mājsaimniecības docētāju pētījuma tēmas diva apakštēmas:

1. Materiālu apstrādes tehnoloģiju izglītības kvalitāte
2. Nemateriālā kultūras mantojuma apzināšana- ilgtermiņa investīcija izglītības kvalitātē.

Plānots sākt ar 2017. gada janvāri.

Iesaisītais personāls:

- Asociētā profesore Māra Urdziņa-Deruma
- Lektore Lolita Šelvaha
- Lektore Gunta Treimane
- Lektora p.i. Mārīte Kokina-Lilo (nav pilna slodze)
- Pētniece Helga Ingeborga Melnbārde (nav pilna docētāja slodze)

Pusaudžu un jauniešu identitāte un prosociāla uzvedība saistībā ar digitālo tehnoloģiju lietošanu longitūdinālā skatījumā (vadītāja S. Sebre)

Konkrētās problēmas izvēle un pamatojums:

Digitālās tehnoloģijas ir kļuvušas par mūsdienu pusaudžu un jauniešu ikdienu. Gan mūsu (Miltuze, Sebre & Bite, 2011), gan citu zinātnieku pētījumos ir norādes, ka problemātiska interneta un datorspēļu lietošana ir saistīta ar agresiju, depresiju un apgrūtinātiem identitātes meklējumiem. Ņemot vērā, ka digitalizācija visā pasaulē, arī Latvijā notiek ļoti strauji, gan vecākiem, gan skolotājiem trūkst vadlīniju, kā vadīt tādu pusaudžu un jauniešu digitālo tehnoloģiju lietošanu, kas sekmētu viņu stabilas identitātes veidošanos un prosociālas uzvedības attīstību.

Kāda ir pašreizējā situācija:

Digitālo tehnoloģiju ietekme uz identitāti un uzvedību ir salīdzinoši maz pētīta, un pārsvarā šķērsriezuma pētījumos, bet trūkst adekvātu longitūdinālu pētījumu, kas dotu iespēju analizēt faktoru savstarpējo ietekmi, kā arī izvērtēt aizsargājošos un riska faktoros.

Kas jārisina:

Ir nepieciešamība veikt longitūdinālu pētījumu, lai atklātu digitālo tehnoloģiju ietekmi uz pusaudžu un jauniešu identitātes veidošanās procesiem, prosociālas vai antisociālas uzvedības modeļu attīstību. Pētījuma rezultātā būs iespēja sniegt konkrētus ieteikumus vecākiem un skolotājiem par to, kā veicināt un vadīt adaptīvu digitālo tehnoloģijas izmantošanu, lai sekmētu prosociālu identitāti un uzvedību.

Kas notiks, ja to nerisinās:

Vecākiem un skolotājiem trūks kompetences palīdzēt saviem pusaudžiem un jauniešiem izmantot digitālo tehnoloģiju adaptīvā veidā.

Projekta konkrētais mērķis:

Longitūdinālā griezumā analizēt pusaudžu un jauniešu identitātes un prosociālas vai antisociālas uzvedības veidošanos saistībā ar digitālo tehnoloģiju lietošanu, apzinot un izvērtējot aizsargājošos un riska faktoros.

Sasniedzamie (izmērāmie) rezultāti (2016.-2018.g.)

- Zinātniskās publikācijas Web of Science vai Skopus – vismaz 2
- Citas zinātniskās publikācijas – 2
- Aizstāvētie maģistra darbi – 2

Iesaisītais personāls:

1. Sandra Beatrice Sebre (vadītāja, vadošā pētniece)
2. Anika Miltuze (pētniece)
1. Sintija Vilde (asistente, maģistrante)
2. Veronika Vedeņejeva (asistente, maģistrante)

3. Precizējumi par 2016. g. projektu

2016.g. plānotās izmaksas

#	Izmaksas	€
1	Administratīvās izmaksas (iesk. institūtu direktoru algas)	3 522
2	Komandējumi	4 999
3	Pētnieku/studentu algas	36 160
4	Preces un pakalpojumi	200
5	Kopā:	44 881

Pētnieku nodarbinātība: Kopā 2016.g. būs 10,325 PLE (6,225 no bāzes un 4,1 no snieguma finansējuma)

Uzdevumi: 2. pielikumā veicamie uzdevumi ir tikai orientējošie, jo, ka var saprast, katram apakšprojektam ir sava gaita un attīstības līmeni. Daži 2016. g. veiks tikai literatūras analīzi un pētījuma sagatavošanu, kamēr citi jau veiks datu analīzi un iesniegs zinātniskus rakstus publicēšanai

Pētnieku iesniegti precizējumi par 2016.g. darbību

Kultūras mantojums kvalitatīvai mūsdienu cilvēka izglītībai (vadītāja I.Ķestere)

Dr. paed. Iveta Ozola un doktoranta Arņa Strazdiņa darba projekti PZI 2016.g. septembris – decembris

Iveta Ozola un Arnis Strazdiņš veiks pētījumus atbilstoši PZI 1.pētnieku grupas tēmai ‘Kultūras mantojums kvalitatīvai mūsdienu cilvēka izglītībai.’

Dr. paed. I. Ozola turpinās pētīt promocijas darbā (aizstāvēts 2014.g.) un vairākās publikācijās atspoguļoto problemātiku par izglītības/pedagoģijas zinātņu ģenēzi un attīstību, kas ļauj labāk saprast un izskaidrot mūsdienu situāciju izglītībā Latvijā. I.Ozolas pētījuma tēma ir ‘Izglītības/pedagoģijas zinātņu demokratizācija Latvijā pēc 1991.gada’/ ‘Democratization of educational sciences in Latvia after 1991.’

I. Ozolas pētījumu paredzēts iesniegt publicēšanai 2017.gada janvārī kā nodaļu Baltijas valstu pētnieku kolektīvajā monogrāfijā angļu valodā ‘Pedagogy and Educational Sciences in the Post-Soviet Baltic States: Changes and Challenges.’

A.Strazdiņa pētījuma tēma ir ‘Mācību grāmata un reģionālās identitātes konstruēšana Latgalē.’ Šis pētījums dos iespēju izprast mācību grāmatu izvēles saistību ar skolēnu tuvāko apkārtni un mācību grāmatu izvēles nozīmi audzināšanas procesā.

A. Strazdiņa pētījumu paredzēts iesniegt publicēšanai 2017.gada janvārī žurnālā ‘Journal of Baltic Studies’ (izdevējs ‘Association for the Advancement of Baltic Studies’, izdevniecība Taylor & Francis).

I.Ozola un A.Strazdiņš piedalīsies piecu Eiropas universitāšu kopīga projekta izstrādē Eiropas Komisijas finansētajā programmā *Horizon*/Apvārsnis 2020. Projekta izstrādes gaitā 2016.g. septembrī – decembrī paredzēts PZI noorganizēt divus seminārus (viens no tiem – starptautisks), kā arī sagatavot Latvijas puses dokumentāciju, atbilstoši *Horizon*/Apvārsnis 2020 noteikumiem.

Pieaugušo izglītības kvalitāte jauniešu iekļaušanās sekmēšanai Eiropas vienotajā dzīvesdarbības telpā (vadītāja I.Maslo)

Nepieciešams finansējums

No bāzes finansējuma: 400 € (Elīnai Maslo, kā pērn);

No snieguma finansējuma: kopā 1700 € :

- 1 000 € (Ilona Gehtmane-Hofmane alga 4 mēneši pusslodzē);
- 700 € - Manuels Fernandezs, vad. pētnieks, jaunais zinātnieks (175 EUR x4 mēneši - alga, 0, 2 slodze)
- Sintija Kalniņa

Pusaudžu un jauniešu identitāte un prosociāla uzvedība saistībā ar digitālo tehnoloģiju lietošanu longitudinālā skatījumā (vadītāja S. Sebre)

zinātniskās publikācijas web of science vai scopus - skaits; 1

1. Sebre, S., & Miltuze, A. (2016 – būs sagatavots un iesniegts publicēšanai) – „Prosocial moral reasoning and aggressive behavior in relation to videogame playing”

citas zinātniskās publikācijas - skaits; _2

1. Sebre, S., & Miltuze, A. (2016 – būs sagatavots un iesniegts publicēšanai) – „Prosociālā morālā spriešana saistībā ar interneta lietošanas paradumiem”
2. Limonovs, M., & Sebre, S. (2016 – būs sagatavots un iesniegts publicēšanai) – „Prosociālā un agresīvā uzvedība saistībā ar vardarbīgo datorspēļu spēlēšanu”

Jauniešu izglītības plānošana un valstiskā identitāte (vadītājs A. Koļesovs)

Sasniedzamie rezultāti (2016.g.)

Zinātniskais raksts par indivīda piederības izjūtas prognozi saistībā ar mērķiem, uztverto atbalstu un iespējām mērķu sasniegšanai Latvijā.

Aktivitātes (2016.g.)

- Pilotpētījuma datu vākšana un ievadīšana (septembris – decembris)
- Zinātniskā raksta rakstīšana (septembris – decembris)

Augstākās izglītības transformācijas digitalizācijas kontekstā (vadītājs R. Strods)

2016.g. projekta mērķis

Projekta mērķis ir izpētīt diskursa analīzē balstītu Latvijas izglītības digitalizācijas pamatojumu augstākās izglītības laukā, analizējot pedagoģiskā diskursa transformācijas.

Sasniedzamie (izmērāmie) rezultāti (par 2016.g.)

Pētniecības projekta ietvaros plānota viena zinātniskā publikācija un uzstāšanās zinātniskā konferencē par projekta rezultātiem.

Veicamie uzdevumi 2016.gadā

- 1) Teorētiskās literatūras analīze un konceptualizācija par augstākās izglītības transformācijām digitalizācijas kontekstā un zināšanu cirkulāciju globalizācijas procesā.
- 2) Analizēt normatīvos aktus par augstākās izglītības digitalizāciju Latvijā.

Aktivitātes

- 1) Konsultācijas Pedagoģijas doktorantūras metodoloģiskajos semināros profesoru grupās;
- 2) Konsultācija ar Vācijas zinātnieci Christine Mayers par zināšanu cirkulāciju un konstruēšanu;

3) Iesaistīt Pedagoģijas maģistra programmas studentus pētījuma datu apstrādes procesā.

Pieaugušo mācīšanās pieredze un zināšanu konstruēšana (vadītāja I. Gehtmane-Hofmane)

Projekta konkrētais mērķis (2016. gadam)

Analizēt pieaugušo mācīšanās paradigmas un to teorijas, kas pamato mācīšanos no pieredzes.

Sasniedzamie (izmērāmie) rezultāti (par 2016. g.):

Zinātniskās publikācijas: 1

Līgumdarbs, kura ietvaros, vienā no Latvijas koledžām, studiju programmas „Cilvēkresursu vadība” ietvaros tiks izstrādāts, ieviests un īstenots studiju kurss „Mācību organizācija uzņēmumā”. Studiju kursa ietvaros studējošie gūs zināšanas un izpratni par pieaugušo mācīšanās un mācīšanas būtību un to nozīmi izstrādājot un ieviešot mācību sistēmas uzņēmumos un organizācijās.

Veicamie uzdevumi: (2016. g.)

- 1) Veikt pieaugušo mācīšanās paradigmu analīzi (konstruktīvisms, biheiviorisms, kognitīvisms, humānisms)
- 2) Veikt pieaugušo mācīšanās teoriju analīzi, kas pamato pieaugušo mācīšanās pieredzi un zināšanu konstruēšanu

Bērni vecumā no 0-8 gadiem un digitālās tehnoloģijas (vadītāja L.Daniela)

2016.gadā tiks turpināts pētījums par pirmsskolas vecuma bērnu digitālo mediju lietošanas prātību, veicot pirmsskolas vecuma bērnu vecāku aptauju par mediju lietojumu. Pētījuma rezultāti tiks apkopoti publikācijā "Digitālie izaicinājumi pirmsskolas vecuma bērniem". Iesaistīsies - R.Strods, Z.Rubene, D.Kalniņa

Starptautiski salīdzinošo pilsoniskās izglītības pētījumu nodrošināšana (vadītājs A. Geske)

Valdis Grīviņš kā zinātnes apkalpojošais personāls. Strādās LU blakus darbā ar Humanitāro un Izglītības zinātņu nozares prorektora atļauju

1. pielikums: sadarbība ar doktorantūras skolu

LU struktūrvienību doktora studiju programmu sadarbības uzlabošanas koncepciju 2016. gada pavasara semestrim LU reformu kontekstā						
Atbildīgā struktūrvienība	Pētniecības tēmas	LU 3 gadu pētnieciskais projekts LU līdzfinansējums 20 000 EUR	European Research Centre konsorcijs (43 000 EUR)	Horizon 2020 Pieteikta ideja (220 000 EUR LU daļa)	Starptautiskās, starpfakultāšu, kopīgās maģistra un PhD programmas ERASMUS+	Centralizētais atbalsts
Bioloģijas fakultāte Dr. studiju programmas	Ekoloģija un bioloģiskā daudzveidība					Doktorantūras skolai
Datorikas fakultāte Dr. studiju programmas	Inovatīvas informācijas tehnoloģijas					Starptautiskām, starpfakultāšu, kopīgām maģistra un PhD programmām
SZF Dr. studiju programmas	Sabiedrības veselība, dzīves kvalitāte un nācīgas ilgtspēja”	„Gudras” universitātes gudriem pilsoņiem „gudrās” pilsētās [Smart universities for smart citizens in smart cities”	EIAC2015/T10 -0922 SMUCC (iespējams finansējums 2016.gadā, 43 000 - diviem pētniekiem darba samaksa, infrastruktūra, konferences, komandējumi)	MASCIP - Mobile apps for smart active citizen in a smart participatory and inclusive city Pieteikta ideja (iespējams finansējums 2017.gadā, 220 000 6-8 pētniekiem (jaunie zinātnieki, doktoranti, maģistranti): darba samaksa, publikācijas labos starptautiskajos žurnālos, komandējumi)	e-STEM, Dažādības pedagoģiskie risinājumi, Virtuālā pedagoģiskā līderība	Dalībmaksas
Filozofijas un socioloģijas institūts	Kritiskā domāšana, inovācija, konkurētspēja un globalizācija”					Publicēšanas izdevumi
HZF Dr. studiju programmas	Letonika, diaspora un starpkultūru komunikācija					Komandējumi
PPMF	Cilvēks un tehnoloģijas, izglītības kvalitāte					cits atbalsts

2. pielikums: 2016. g. bāzes un snieguma finansējuma izmantošanas aprēķini

BĀZES FINANSĒJUMS												
Kopā (EUR)	29405	laiks	algas likme	PLE	stundu skaits nedēļā	alga mēnesī	VSAOI mēnesī	kopā mēnesī	mēnešu skaits	alga līdz gada beigām	VSAOI līdz gada beigām	kopā līdz gada beigām
komandējumi (10%)	2989											
preces un pakalpojumi	200											
algas	26216											
PZI direktora alga		no 01.07.2016.	1900	0,15	6	285	67,23	352,23	6	1710	403	2113
IPI direktora alga		no 01.07.2016.	1900	0,1	4	190	44,82	234,82	6	1140	269	1409
Manuels Fernandezs (vad.pētn.)		no 01.01.2016.	588	0,5	20	294	69,35	363,35	12	3528	832	4360
Svetlana Surikova (vad.pētn.)		no 01.01.2016.	588	0,25	10	147	34,68	181,68	1	147	35	182
Svetlana Surikova (vad.pētn.)		no 01.02.2016.	588	0,9	36	529	124,79	653,79	7	3703	874	4577
Svetlana Surikova (vad.pētn.)		no 01.09.2016.	588	0,7	28	412	97,19	509,19	4	1648	389	2037
Tamāra Pīgozne (pētn.)		no 01.01.2016.	470	0,925	37	435	102,61	537,61	8	3480	821	4301
Tamāra Pīgozne (pētn.)		no 01.09.2016.	470	0,8	32	376	88,69	464,69	4	1504	355	1859
Elīna Maslo (vad. pētn.)		no 01.01.2016.	588	0,05	2	29	6,84	35,84	12	348	82	430
Linda Daniela (vad.pētn.)		no 01.09.2016.	588	0,2	8	118	27,83	145,83	4	472	111	583
Ieva Margeviča-Grinberga (vad.pētn.)		no 01.09.2016.	588	0,1	4	59	13,91	72,91	4	236	56	292
Irina Maslo (vad.pētn.)		no 01.09.2016.	588	0,2	8	118	27,83	145,83	4	472	111	583
Sandra Beatrice Sebre (vad.pētn.)		no 01.09.2016.	588	0,2	8	118	27,83	145,83	4	472	111	583
Anika Miltuze (pētn.)		no 01.09.2016.	470	0,2	8	94	22,17	116,17	4	376	89	465
Ērika Vugule (pētn.)		no 01.09.2016.	470	0,2	8	94	22,17	116,17	4	376	89	465
Valdis Grīviņš		no 01.04.2016.	800	1	40	800	188,72	988,72	2	1600	377	1977
				6,225								
										21212	5004	26216

SNIEGUMA FINANSĒJMS	
Kopā (EUR)	15 476
komandējumi (15%)	2010
algām	13466

	laiks	algas likme	PLE	stundu skaits nedēļā	algā mēnesī	VSAOI mēnesī	kopā mēnesī	mēnešu skaits	algā līdz gada beigām	VSAOI līdz gada beigām	kopā līdz gada beigām
Ilona Gehtmane-Hofmane (pētn.)	no 1.09.2016.	470	0,5	20	235	55,43	290,43	4	940	222	1162
Raimonds Strods (pētn.)	no 1.09.2016.	470	0,5	20	235	55,43	290,43	4	940	222	1162
Olga Pole (pētn.)	no 1.04.2016.	470	1	40	470	110,87	580,87	9	4230	998	5228
Ireta Čekse (pētn.)	no 29.06.2016.	470	0,5	20	235	55,43	290,43	6	1410	333	1743
Arnis Stražiņš (asist.)	no 1.09.2016.	376	0,2	8	75	17,69	92,69	4	300	71	371
Iveta Ozola (pētn.)	no 1.09.2016.	470	0,2	8	94	22,17	116,17	4	376	89	465
Krišjānis Diegs (asist.)	no 1.05.2016.	376	0,2	8	75	17,69	92,69	8	600	142	742
Dāvis Kaniševskis (asist.)	no 1.05.2016.	376	0,2	8	75	17,69	92,69	8	600	142	742
Jānis Rožlapa (asist.)	no 1.05.2016.	376	0,2	8	75	17,69	92,69	8	600	142	742
Sintija Vilde (Sebres asist.)	no 1.09.2016.	376	0,2	8	75	17,69	92,69	4	300	71	371
Anastasija Semko (asist.)	no 1.09.2016.	376	0,2	8	75	17,69	92,69	4	300	71	371
Veronika Vedeņejeva (asist.)	no 1.09.2016.	376	0,2	8	75	17,69	92,69	4	300	71	371
				4,1							
									10896	2570	13466